

Het boommodel studentparticipatie is ondersteunend aan de dialoog over en invulling van een constructieve studentparticipatie.

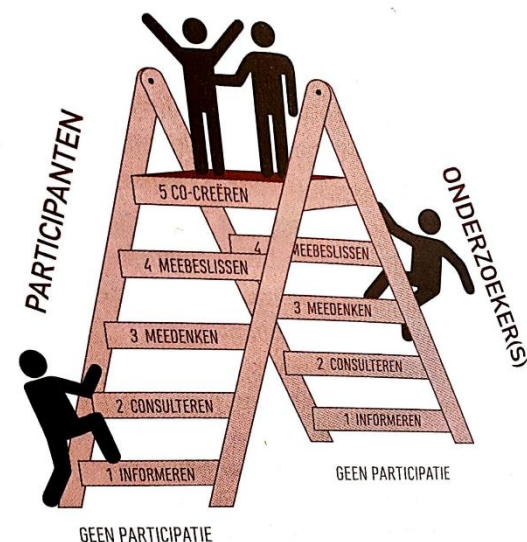
We onderscheiden acht succesfactoren om studentparticipatie te bevorderen (zie p. 2). Deze zijn onderverdeeld in vier categorieën/elementen, welke zichtbaar zijn in bovenstaand boommodel. De boom staat symbool voor groei en bloei van studentparticipatie, waar ten slotte de vruchten van geplukt kunnen worden. Begin dan ook bij de WHY en werk (bloeiend) naar boven toe.

In onderstaande legenda worden de succesfactoren toegelicht. Het risico hierbij is echter dat de succesfactoren daardoor eenduidig en eenvoudig worden overgenomen. Juist het gesprek met elkaar over deze succesfactoren en de toepassing ervan vergroot de kans op succes bij studentparticipatie. Voorkom daarbij *tokenisme*; een schijnbeeld van studentparticipatie naar buiten brengen. Dit door vanaf start eerlijk te zijn over waar jullie staan, waar jullie naartoe willen en op welke manier studenten daarbij kunnen bijdragen.

Per ontwikkelstadium en team kan het niveau/de mate van participatie verschillen.

Dit is niets om voor te schamen. Het is juist belangrijk om hier open de dialoog met elkaar over te (blijven) voeren. Daarbij is onderstaande participatieladder door van Lieshout en collega's (2017, met toestemming voor gebruik) ook helpend om de succesfactoren in het juiste licht te plaatsen.

Groei ze samen!

WHY

'Bedoeling'. Wat is ieders visie op studentparticipatie? Waar raakt en waar verschilt deze visie van elkaar? Wat is daadwerkelijk onze ambitie door en met studentparticipatie?

'Evenwaardigheid' is een alternatief voor gelijkwaardigheid, waar in een opleidingscontext niet altijd sprake van is. Dat ieders input *even-waardig* is, wordt met iedere stap omhoog (in niveau) op de participatieladder meer voorwaardelijk.

HOW

'Benadering'. Een persoonlijke benadering geeft de grootste kans van slagen om studenten te werven. Denk daarbij bijv. aan het aanspreken in de gang of een persoonlijk mailtje i.p.v. een algemene oproep op de portal. Wees creatief en benadruk waarom je juist die student(en) geschikt acht. Studenten noemen dat die erkenning ze vaak over 'de brug' heeft geholpen om te participeren. Een beloning is geen must, terwijl het wel aantrekkelijk werkt voor studenten. Ook hierbij is iets persoonlijks waardevol, bijv. het delen van netwerk, cadeaubon of gratis maaltijd.

'Gedrag ontwikkelteamleden'. De kern is gedrag vanuit een open, actieve en waarderende houding. Iedere specifieke groep studenten vergt echter een (iets) andere omgang. De diversiteit van een groep vraagt inzet van diverse (werk)vormen. Jullie kennen werkvormen. Toch inspiratie nodig? Vraag studenten of raadpleeg de documenten bij Inspiratie & Winkel op de site van Young Inspiration. Studentparticipatie is op dit punt een kwestie van actie; in gesprek zijn met studenten en doorvoeren van inzichten.

WHAT

'Persona' staat voor het profiel en het aantal studenten. Meer studenten is niet vanzelf meer opbrengst en een idealistische student is vaak (juist) niet optimaler. Het gaat erom dat de studenten zich vertegenwoordigd voelen. Focus dus vooral op de diversiteit in het type student en ervaringsdeskundigen die zo dicht mogelijk bij de praktijk staan. Toch kan een student ook *namens* andere studenten spreken, mits heldere afspraken in wederzijdse verwachtingen. Uiteindelijk brengt toch iedereen (on)bewust zijn eigen perspectief in. En dat kan zeer gunstig zijn!

'Eigenaarschap' duidt op een gevoel van verantwoordelijkheid; 'dit is van mij/ons'. Om als student eigenaarschap te kunnen nemen, dien je enerzijds ruimte en invloed te ontvangen van anderen. Dit raakt empowerment, hoewel de student anderzijds deze invloed ook moet pakken. Dan kun je als student(en) geïmmiteerd actief bijdragen aan een meer toereikende wereld. Het raakt echter ook de beleving van studenten. Als er een prettige en waarderende sfeer is, zijn studenten geneigd vaker deel te nemen.

RESULTS

'Studentperspectief'. Voor een ontwikkelteam is het vaak verfrissende en urgente perspectief van studenten dé opbrengst van studentparticipatie. Het is voorwaardelijk dat studenten dit geven en niet medewerkers namens studenten. Hoe goedbedoeld ook (ver)kleurt dit de waarde.

'Ontwikkeling' van studenten, teamleden, proces en product is uiteindelijk waar het in onderwijs(ontwikkeling) om draait. Door te participeren kan een student eigenaarschap nemen over het eigen leren en zich persoonlijk alsook professioneel ontwikkelen. De waarde voor studenten komt met het terugzien van zijn/haar geleverde commitment en/of de waardering.

Ondersteunende bronnen:

- van Dijk, M.J. (2021). *Speel je mee? Een ontdekkingsreis naar de pedagogische waarde van studentparticipatie in onderwijsontwikkeling*. N.B. Op te vragen bij auteur.
- de Jong, M. (2020). *Een ABC'tje over studentparticipatie*. Utrecht, Nederland: Young Inspiration.
- Fontys (2019). *Participatie volgens Fontys* [Brochure]. Geraadpleegd op 12 december 2020, <https://www.fontys.nl/actueel/download/635007/brochure039participatievolgensfontys039-553043.pdf>
- van Lieshout, F., Jacobs, G. & Cardiff, S. (2017). *Actieonderzoek. Principes voor verandering in zorg en welzijn*. Assen, Nederland: Koninklijke Van Gorcum.
pp. 18-21 + 22-24: H2 'principe 2: participatie' + 'principe 3: persoonsgerichtheid'
- Mars, A. (2016). *Hoe krijg je ze mee?* Assen, Nederland: Koninklijke Van Gorcum.
pp. 87-90: H5.1 'Geef ruimte'
- <https://connect.fontys.nl/fontysbreed/medezeggenschap/Paginas/studentenparticipatie.aspx>